

Ár 2014, föstudaginn 14. nóvember, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 27/2014**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 26. febrúar 2014, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 26. febrúar 2014. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 27. febrúar 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 31. mars 2014. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 1. apríl 2014, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 14. apríl 2014. Varnaraðila var gefinn kostur á að koma á framfæri efnislegum athugasemdum sínum við málið þann 22. ágúst 2014. Athugasemdir bárust frá varnaraðila þann 5. september 2014. Var sóknaraðila gefinn kostur á að tjá sig um greinargerð varnaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 8. september 2014. Athugasemdir bárust frá sóknaraðila með bréfi, dagsettu 16. október 2014.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 14. nóvember 2014.

II.

Málsatvik.

Upphaf máls þessa má rekja til lánveitinga F til sóknaraðila og fleiri aðila með yfirdráttarheimildum á myntvultureikningum til kaupa á fasteignum í A á Englandi. Hlutafélagið B átti lóðir í A og hóf sölu á þeirra til einstaklinga og fyrirtækja á Íslandi en félagið var skráð í Panama. Framkvæmdastjóri félagsins var C. D hafði umsjón með sölu lóðanna. Heiti félagsins var breytt í E 18. febrúar 2011 og var félagið úrskurðað gjaldþrota 28. júní 2011.

Þann 18. október 2007 gekk sóknaraðili frá kaupsamningi um lóð AA. Þar kemur fram að sóknaraðili muni kaupa tiltekna eign af B sem seljanda eignarinnar. Aftast í samningnum kemur fram að eignin sé þekkt undir heitinu AA. Í samningnum kemur jafnframt fram að söluverð eignarinnar sé GBP 27.500 og að eignin sé greiðanleg hjá FF.

Sóknaraðili stofnaði myntvultureikning nr. X hjá útibúi F, þann 16. nóvember 2007, og óskaði eftir yfirdrætti á reikninginn að fjárhæð GBP 15.000. Yfirdrátturinn átti að gilda frá 12. nóvember 2007 til 1. desember 2008. Handskrifað hefur verið á skjalið „Plot 1-32“. Umsókn lánsins fylgdi undirrituð yfirlýsing vegna sjálfskuldarábyrgðar þáverandi sambýliskonu sóknaraðila, G, þar sem hún staðfesti að hún vissi að lánið yrði notað til lóðakaupa á Bretlandi. Þann 25. nóvember 2007 tókst G á hendur sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttarheimildar einstaklings á myntvultureikningi nr. X, að fjárhæð GBP 15.000.

G, óskaði eftir sambærilegum myntvultureikningi og sóknaraðili. Gekkst sóknaraðili í sjálfskuldarábyrgð fyrir þeim reikningi og undirritaði sambærilega yfirlýsingu og G gerði vegna myntvultureiknings sóknaraðila.

Fyrir liggur reikningsyfirlit, dags. 22. nóvember 2007, sem ber með sér að það hafi verið sent sóknaraðila. Fram kemur að stofnaður hafi verið nýr reikningur, myntvultureikningur í breskum pundum nr. 200934.

Þann 28. nóvember 2007 millifærði F af reikningi sóknaraðila nr. X GBP 11.000 vegna lóðakaupanna inn á reikning seljanda, B.

Fyrir liggur reikningsyfirlit myntvultureiknings sóknaraðila nr. X fyrir tímabilið 22. nóvember 2007 til 31. desember 2007, sem ber með sér að hafa verið sent sóknaraðila. Fram kom að GBP 11.000 hefðu verið millifærð inn á reikning í eigu B. Tiltekið var að athugasemdir óskuðust gerðar innan 20 daga frá viðtöku yfirlitsins, annars teldist reikningurinn réttur.

Þann 22. janúar 2008 millifærði F af sama reikningi GBP 2.750 á reikning B.

Sóknaraðili kveður liggja fyrir að ekkert byggingarleyfi hafi verið gefið út á lóð sóknaraðila í A og þyki óumdeilt að ekkert byggingarleyfi verði verið út í sjáanlegri framtíð, líkt og hugmyndin með sölu lóðanna hafi gengið út á.

Í janúar 2011 hafði sóknaraðili samband við umboðsmann viðskiptavina varnaraðila þar sem óskað var eftir því að hann tæki viðskipti sóknaraðila við F til skoðunar þannig að unnt yrði að „[...] finna leið til að endurheimta lánað fé frá C og co, [...]“. Beiðni sóknaraðila laut að því að umboðsmaður viðskiptavina varnaraðila hjálpaði sóknaraðila við að „[...] fá ráðamenn bankans til þess að koma að þessu máli á þeim forsendum að hér sé um sameiginlegt hagsmunamál bankans og viðskiptavina hans að ræða“. Umboðsmaðurinn tók málið til skoðunar og svaraði sóknaraðila með erindi, dags. 6. júní 2011, þess efnis að bankinn teldi sig ekki getað tekið þátt í mögulegri kæru í málinu eða málaferlum sóknaraðila. Ástæða þess var sú að bankinn taldi sig ekki aðila að málinu þar sem FF hefði ekki komið að fasteignaverkefninu í A né verið þátttakandi í því að öðru leyti en að veita lán fyrir því. Varnaraðili bauð hins vegar sóknaraðila, eins og öðrum lántakendum af lánnum í erlendri mynt, að lækka höfuðstól lánsins um 25% sem sóknaraðili féllst ekki á. Þá taldi varnaraðili millifærslu af myntvultureikningnum hafa verið heimila.

Þann 27. nóvember 2013 krafðist lögmaður sóknaraðila þess með tölvupósti að varnaraðili félli frá innheimtuaðgerðum vegna yfirdráttar á myntvultureikningi sóknaraðila og að bankinn felldi sömuleiðis niður skuld sóknaraðila við varnaraðila vegna yfirdráttar sem stofnaði til skuldarinnar við bankann. Varnaraðili hafnaði kröfunni þann 16. desember 2013.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 26. febrúar 2014.

Þann 26. mars 2014 var G stefnt til greiðslu skuldar við varnaraðila að fjárhæð GBP 14.897,75, sem tilkomin er vegna sambærilegrar yfirdráttarheimildar og mál þetta snýst um.

Í upphaflegum athugasemdum varnaraðila var þess krafist að öllum kröfum sóknaraðila yrði vísað frá á grundvelli d-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, enda væri sambærilegt mál til meðferðar fyrir héraðsdómi Reykjavíkur, sem höfðað var gegn G. Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki hafnaði frávísunarkröfunni og gaf varnaraðila kost á að koma á framfæri efnislegum athugasemdum. Verða rök aðila varðandi frávísunarkröfuna ekki reifuð í framhaldinu.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess aðallega að úrskurðað verði að millifærslur af myntvultureikningi hans nr. X, í F, þann 28. nóvember 2007, að fjárhæð GBP 11.000 og þann 22. janúar 2008, að fjárhæð GBP 2.750, séu ógildar og óskuldbindandi fyrir hann og lán hans hjá varnaraðila vegna yfirdráttar á reikningum vegna millifærslanna verði fellt niður.

Til vara krefst sóknaraðili þess að úrskurðað verði að millifærslur af myntvultureikningi hans nr. X, í F, þann 28. nóvember 2007, að fjárhæð GBP 11.000 og þann 22. janúar 2008 að fjárhæð GBP 2.750, séu ógildar og óskuldbindandi fyrir hann, lán hans hjá varnaraðila verði fellt niður og varnaraðili endurgreiði sóknaraðila GBP 13.750, gegn því að hann afsali lóðinni AA, Englandi til F.

Til þrautavara krefst sóknaraðili þess að úrskurðað verði að millifærslur af myntvultureikningi hans, nr. X, í F, þann 28. nóvember 2007 að fjárhæð GBP 11.000 og þann 22. janúar 2008, að fjárhæð GBP 2.750, séu ógildar og óskuldbindandi fyrir hann og lán hans hjá varnaraðila vegna yfirdráttar á reikningnum vegna millifærslanna verði fellt niður, gegn því að hann afsali lóðinni AA, Englandi til varnaraðila.

Sóknaraðili vísar til þess að fyrir liggja að varnaraðili hafi ekki haft fullnægjandi heimild sóknaraðila til að framkvæma umþrættar færslur af myntvultureikningi sóknaraðila. Geti færslurnar því ekki verið skuldbindandi gagnvart honum. Af þeim sökum geti bankinn ekki krafist sóknaraðila um greiðslu yfirdráttarskuldar sem myndast hafi við færslurnar af reikningnum.

Sóknaraðili byggir á því að umræddar millifærslur hafi ekki verið skuldbindandi gagnvart honum og hafi sú yfirdráttarskuld sem bankinn krefji sóknaraðila um greiðslu á því aldrei átt að verða til. Í skilmálum myntvultureikninga sóknaraðila komi fram að skilyrði fyrir úttekt af myntvultureikningi sé að viðkomandi hafi heimild til úttektar af reikningnum. Slíka heimild hafi aðeins sóknaraðili haft, sem eigandi reikningsins og hafi hann aldrei veitt bankanum sérstakt samþykki eða heimild fyrir umræddum millifærslum. Hafi bankanum því ekki verið heimilt að taka út af reikningi sóknaraðila. Verði í þessu samhengi einnig að líta til þess að bankinn sé að brjóta gegn skilmálum sem hann hafi einhliða samið. Bankinn sé fjármálafyrirtæki með fjölda sérfræðinga í vinnu og hefði því verið í lófa lagið að óska eftir heimild til millifærslanna eins og honum hafi borið skylda til að gera. Af þessu sé fullljóst að um verulegan formgalla sé að ræða við millifærslurnar sem bankanum beri sjálfum að bera hallann af. Til enn frekari staðfestingar á þessu megi t.a.m. vísa til úrskurða úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 11/2009, 24/2009 og 2/2010.

Sóknaraðili byggir einnig á því að staðhæfing bankans um að frágangur á kaupsamningi um lóðirnar staðfesti að sóknaraðila hafi verið kunnugt um að

umdeildar millifærslur hafi farið fram þegar þær hafi verið gerðar og vilji hans hafi alltaf staðið til þess að þær myndu fara fram eigi ekki við nein rök að styðjast og liggi ekki fyrir nein gögn sem renni stoðum undir slíkar staðhæfingar. Í fyrsta lagi komi ekkert fram í tilvitnuðum kaupsamningi um það með hvaða hætti kaupverð lóðanna skuli greiðast eða að það skuli fjármagnað með yfirdrætti af myntveltureikningi eða með öðrum hætti. Í kynningu fasteignasölnunnar hafi hins vegar komið fram að F myndi tryggja fjármögnun í formi umræddra myntveltulána væri þess óskað. Í öðru lagi hafi frágangur kaupsamnings enga þýðingu haft í þessu samhengi. Hafi ekki legið fyrir undirritaður kaupsamningur aðila máls þegar millifærslurnar hafi verið framkvæmdar og hafi varnaraðili í reynd ekki enn getað lagt fram undirritað eintak. Í þriðja lagi hafi sóknaraðili aldrei veitt samþykki sitt fyrir millifærslunum né heldur hafi hann verið bundinn af því að nýta sér þá fjármögnun sem falist hafi í yfirdrætti á myntveltureikningum til lóðakaupanna.

Sóknaraðili byggir á því að lánin hafi á engan hátt verið beintengd lóðakaupunum á grundvelli sérstakra ábyrgðaryfirlýsinga sem gerðar hafi verið samhliða veitingu þeirra enda liggi slík ábyrgðaryfirlýsing ekki fyrir undirrituð í máli þessu. Í ábyrgðaryfirlýsingunum felist hvorki staðfesting á því að dregið yrði á yfirdráttarheimild myntveltureiknings sóknaraðila eða hún yrði nýtt. Aðeins hafi því verið um að ræða heimild til að nýta sér lán, en ekki skilyrði, og hafi sóknaraðili einn haft heimild til að millifæra af reikningi sínum. Hafi ábyrgðaryfirlýsingarnar því á engan hátt falið í sér heimild fyrir bankann að framkvæma millifærslur af reikningi sóknaraðila án samþykkis eða heimildar hans. Hafi slíkar ábyrgðaryfirlýsingar því ekkert gildi gagnvart sóknaraðila og skuldbindingargildi millifærslna af reikningum hans, né heldur feli þær í sér staðfestingu á því að sóknaraðili hafi vitað eða vilji hans hafi staðið til að umræddar millifærslur yrðu framkvæmdar af reikningi hans. Enn fremur megi vísa til þess sem áður hafi verið nefnt að hvorki lóðakaup sóknaraðila né umsókn hans um myntveltureikning hafi falið í sér skuldbindingu af hans hálfu til að nýta sér fjármögnun F til kaupanna.

Sóknaraðili vísar til þess að rök bankans um að athafnaleysi sóknaraðila að gera athugasemdir við millifærslurnar jafngildi samþykki þeirra, eigi ekki við í máli þessu. Sóknaraðili hafi eðli málsins samkvæmt ekki vitað að umræddar millifærslur hafi farið af reikningi hans þegar þær hafi verið gerðar þar sem hann hafi sjálfur aldrei framkvæmt slíkar millifærslur eða veitt bankanum samþykki eða annars konar heimild til að framkvæma þær. Þann 26. nóvember 2007 hafi sóknaraðili greitt GBP 13.750 af reikningi sínum í L inn á reikning í eigu B í F. Afgangur kaupverðsins hafi svo átt að koma til greiðslu fljótlega þar á eftir, annaðhvort með heimild til bankans um lántöku eða frá kaupendum sjálfum. Strax og sóknaraðili hafi vitað að umræddar færslur hefðu verið framkvæmdar hafi hann gert munnlegar athugasemdir við þær í samskiptum sínum við starfsmenn F. Þar sem engin viðbrögð hafi borist við þeim athugasemdum hafi hann sent formlegt erindi vegna málsins með tölvupósti þann 26. janúar 2011 til H, eftir fund með útibússtjóra bankans. Geti bankinn því ekki borið fyrir sig tómlæti af hálfu sóknaraðila enda sé ljóst að sú tilhögun bankans að framkvæma millifærslur af reikningi hans án samþykkis leiði ein og sér til þess að sóknaraðili sé ekki skuldbundinn af þeim.

Sóknaraðili bendir á að fullyrðingar varnaraðila í bréfi, dags. 16. desember 2013, um að sóknaraðila hafi verið send yfirlit um stöðu myntveltureiknings, þar sem fram komi að athugasemdir þyrfti að gera innan 20 daga, og kvittanir fyrir millifærslum sýni fram á að hann hafi vitað af tilvist umræddra millifærslna og geti því ekki borið fyrir sig að honum hafi verið kunnugt um þær hafi enga þýðingu.

Yfirlit yfir stöðu reikningsins eða kvittanir fyrir millifærslum hafi aldrei borist sóknaraðila. Telji bankinn sóknaraðila hafa mótttekið slík gögn verði hann að færa sönnur fyrir því en slíkt hafi bankinn ekki gert. Enn fremur verði bankinn að styðja þær fullyrðingar sínar einhverjum gögnum telji hann sóknaraðila hafa sýnt af sér athafnaleysi við að gera ekki athugasemdir við millifærslurnar fyrir en gert hafi verið.

Sóknaraðili byggir á því að bankinn geti ekki borið fyrir sig að sóknaraðili eigi enn í dag umrædda lóð og með niðurfellingu lánsins sé sóknaraðili að auðgast á kostnað bankans. Í fyrsta lagi þá beri að taka mið af því að bankinn hafi framkvæmt umræddar millifærslur í heimildarleysi. Bankinn sé fjármálafyrirtæki með fjölda sérfræðinga í vinnu og hefði því verið í lófa lagið að óska eftir heimild til millifærslanna eins og honum hafi borið skylda til að gera. Það væri því með öllu óeðlilegt ef bankinn gæti velt ábyrgð á mistökum sínum yfir á viðskiptavinum sína. Verði bankinn því sjálfur að bera hallann af þessum mistökum sínum og því tjóni sem það kunni að hafa valdið honum. Í öðru lagi þá liggi fyrir að verðmæti lóðarinnar sé í dag margfalt minna en kaupverð hennar hafi verið og hafi sóknaraðili greitt helming kaupverðsins úr eigin vasa. Sé því ljóst að sóknaraðili sé ekki að hagnast á kostnað bankans heldur muni hann sjálfur tapa stórum hluta þeirra fjármuna sem hann hafi lagt út fyrir kaupunum.

Sóknaraðili bendir á að varnaraðili byggi á því að umsókn sóknaraðila um yfirdrátt á myntveltareikningi nr. X hafi verið beintengd lóðakaupum þar sem hún hafi verið merkt „Plot 1-32“ og umsókninni hafi jafnframt fylgt sjálfskuldarábyrgð og sérstök yfirlýsing um sjálfskuldarábyrgð frá fyrrverandi sambýliskonu sóknaraðila, G. Hið rétta sé að merkingin „Plot 1-32“ sé einungis handrituð á umsókn sóknaraðila og hafi þessi merking ekki verið til staðar þegar sóknaraðili hafi skrifað undir skjalið. Enda sé almenn venja að þegar handskrifuðum texta sé bætt við skjöl þá setji sá sem undirriti skjalið upphafsstafi sína við þann texta sem bætt sé við til að staðfesta að hann samþykki viðbæturnar. Það hafi sóknaraðili þó ekki gert og hafi þessi handskrifaða merking því ekkert gildi og staðfesti á engan hátt að umsóknin hafi verið tengd lóðakaupunum. Að öllum líkindum sé hér um að ræða einhverja merkingu sem starfsmenn varnaraðila hafi ritað á umsóknina við flokkun hennar eða skráningu.

Sóknaraðili bendir á að því er varðar sjálfskuldarábyrgð og yfirlýsingu G fyrir yfirdráttarheimild sóknaraðila, eða sóknaraðila fyrir yfirdráttarheimild G, að það sé ekki rétt sem varnaraðili haldi fram að slík skjöl staðfesti að lán sóknaraðila verði notað til lóðakaupa í Bretlandi, heldur staðfesti þau að G og sóknaraðili viti að yfirdráttarheimildin sé fengin til mögulegra lóðakaupa í Bretlandi. Á þessu tvennu sé sá meginmunur að samkvæmt orðalagi yfirlýsingarinnar sé ekki ljóst að yfirdráttur reikningsins muni verða nýttur til lóðakaupanna heldur sé hér um möguleika sóknaraðila á að nýta sér þessa fjármögnun, ekki skyldu. Þar fyrir utan séu umrædd skjöl í raun óviðkomandi deiluefni þessa máls sem snúi að skuldbindingargildi millifærslna sem framkvæmdar hafi verið af reikningi sóknaraðila en ekki ábyrgð að baki henni eða ábyrgð sem hann hafi veitt þriðja aðila.

Sóknaraðili bendir á að í þessu samhengi vísi varnaraðili ennfremur til þess að þrátt fyrir að millifærslurnar hafi verið framkvæmdar án samþykkis sóknaraðila þá sé ljóst af gögnum málsins að sóknaraðila hafi verið kunnugt um að stofna ætti yfirdrátt á reikningnum og millifæra af honum til á lóðum í A. Það sé óumdeilt í þessu máli að sóknaraðila hafi verið kunnugt um að stofna ætti yfirdráttarheimild á reikningnum, enda hafi sóknaraðili undirritað umsókn þess efnis. Sóknaraðila hafi hins vegar aldrei verið kunnugt um eða tilkynnt á nokkurn hátt að millifært yrði af reikningnum án beiðni hans eða heimildar og þar með í trássi við almenna skilmála

myntveltureikninga sem varnaraðili hafi einhliða samið. Þá hafi varnaraðili ekki heldur vísað til af hvaða gögnum það hafi verið ljóst að millifæra ætti af reikningnum til kaupa á lóð. Í þessu samhengi verði að hafa í huga að hér sé um yfirdráttarheimild að ræða en ekki eiginlegt lán. Slík heimild feli í sér möguleika til lánveitingar en ekki skyldu. Hér sé því ekki um eiginlegt lán að ræða heldur lánsheimild sem reikningseigandi geti nýtt sér óski hann þess. Sóknaraðili hafi aldrei lýst því yfir að hann ætlaði að nýta sér þessa yfirdráttarheimild til fjármögnunar á kaupum lóðar, heldur hafi hann einungis viljað hafa möguleika á að nýta sér hana ef hann þyrfti. Einu gögnin sem varnaraðili bendi á í þessu samhengi séu „kaupsamningur“ milli sóknaraðila og B um lóð í A. Þessi samningur sé þó óundirritaður og því ekki um gildan samning að ræða eða fullnægjandi heimild til millifærslu. Sú staðhæfing varnaraðila að hann hafi framkvæmt millifærslurnar í góðri trú sé því augljóslega röng þar sem engin gögn hafi staðið til þess að bankinn hafi haft heimild til skuldfærslu af reikningi sóknaraðila.

Sóknaraðili telur óumdeilt að um verulegan formgalla við millifærslurnar hafi verið að ræða. Ljóst sé að öll vinnubrögð og tilhögun við millifærslurnar sé langt frá því að vera góðri og gegnri fjármálastofnun sæmandi. Í ljósi þess sem og aðstöðumunar sóknaraðila og varnaraðila verði að telja bæði eðlilegt og sanngjarnt að varnaraðili beri hallann af þessum stórkostlegu mistökum og yfirsjónum sínum en reyni ekki að velta þeim yfir á sóknaraðila, sem sé ekki sérfræðingur á sviði bankaviðskipta. Fyrir liggir því að ef umræddar millifærslur hefðu ekki verið framkvæmdar þá stæðu líkur til þess að sóknaraðili væri ekki búinn að greiða kaupverð lóðarinnar að fullu og tjón hans verði mun milla en ella þar sem hann stæði ekki í skuld við varnaraðila vegna millifærslunnanna. Mál þetta snúist því ekki um hvort varnaraðili beri ábyrgð á tapi sóknaraðila vegna fjárfestinga eða samninga við þriðja aðila, líkt og varnaraðili haldi fram, heldur um það tjón sem varnaraðili hafi valdið sóknaraðila vegna rangrar og ólögmatrar háttsemi við millifærslur af reikningum sóknaraðila og hvort ábyrgð varnaraðila sem fjármálafyrirtækis sé ekki strangari en svo að hann komist upp með þá stórkostlega gáleysislegu háttsemi sem hér um ræði án þess að þurfa að bera nokkra ábyrgð á henni. Á þessari vítaverðu háttsemi sinni verði bankinn að bera ábyrgð. Hvort varnaraðili telji sóknaraðila kunna að verða fyrir ólögmatrí auðgun á sinn kostnað vegna þess sé einungis afleiðing af handvömm varnaraðila og geti hann því ekki borið slíkt fyrir sig til að velta mistökum sínum yfir á sóknaraðila. Eins og atvikum máls þessa sé háttað eigi tilvísun varnaraðila um skyldu sóknaraðila til að standa við samninga sína með vísan til almennra reglna samningaréttar og kröfuréttar um skuldbindingargildi samninga ekki við.

Varakröfu sína byggir sóknaraðili á öllum sömu málsástæðum og aðalkröfu. Til viðbótar byggir hann á því að þar sem bankinn hafi millifært af reikningi hans án heimildar sé það í raun bankinn sem hafi verið skuldbundinn af kaupunum en ekki hann sjálfur. Telur sóknaraðili í ljósti þess eðlilegt að hann afsali lóðinni til bankans gegn því að úrskurðað verði að millifærslurnar séu óskuldbindandi fyrir hann, skuldin verði felld niður og bankinn endurgreiði sóknaraðila þann hluta kaupverðsins sem hann hafi þegar greitt fyrir lóðina, eða GBP 13.750, sem hann hafi greitt með millifærslu af bankareikningi sínum í L inn á reikning seljanda B, í F þann 26. nóvember 2007. Þá leiki enginn vafi á því að sóknaraðili geti ekki auðgast á kostnað bankans.

Þrautavarakröfu sína byggir sóknaraðili á öllum sömu málsástæðum og aðalkröfu og varakröfu en til viðbótar byggir hann á því að þar sem bankinn hafi millifært af reikningi hans án heimildar hafi bankinn í raun skuldbundið sig til greiðslu eftirstöðva kaupverðsins en ekki hann sjálfur. Telur sóknaraðili í ljósi þess eðlilegt að hann afsali lóðinni til bankans gegn því að úrskurðað verði að millifærslurnar séu óskuldbindandi fyrir hann. Þá leiki enginn vafi á því að sóknaraðili geti ekki auðgast á kostnað bankans.

Sóknaraðili hafnar þeirri málsástæðu varnaraðila að hann hafi með vara- og þrautavarakröfu sinni viðurkennt að um ólögmæta auðgun yrði að ræða af hans hálfu ef fallist yrði á aðalkröfu hans. Umræddar kröfur hafi verið settar fram sem varakröfur þar sem þær gangi skemur en aðalkrafa og komi einungis til álita að aðalkröfu frágenginni. Af þeim sökum felist því á engan hátt viðurkenning um að í aðalkröfu felist ólögmæt auðgun. Heldur séu þessar kröfur eðlilegar til að taka af allan vafa um að um ólögmæta auðgun sóknaraðila geti verið að ræða og úrskurðarnefndinni sé í ljósi þess auðveldara að fella ábyrgð á varnaraðila vegna háttsemi sinnar gagnvart sóknaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til þess að skýringar sóknaraðila í bréfi, dags. 27. nóvember 2013, hafi ekki verið í samhengi við fyrri athugasemdir hans og sammingsumleitanir, þar sem hann hafi ekki gert athugasemdir við umræddar millifærslur af myntvultureikningnum áður, þrátt fyrir að liðin séu allmörg ár frá færslunum. Sóknaraðili geti ekki borið fyrir sig að honum hafi ekki verið kunnugt um millifærslurnar. Hafi sóknaraðili haft tök á að mótmæla þeim mun fyrr hefði hann talið þær óheimilar. Hafi sóknaraðili reglulega fengið send yfirlit yfir stöðu myntvultureikningsins ásamt því að kvittanir fyrir þessum tilteknu færslum hafi verið sendar sóknaraðila í pósti á sama tíma og þær hafi verið gerðar. Á yfirlitunum frá F hafi komið fram að athugasemdir við yfirlit þyrftu að koma innan 20 daga frá viðtöku yfirlitsins, annars teldist færslan/reikningurinn réttur. Ljóst sé að sóknaraðili hafi nýtt fjármunina til lóðakaupa. Lóðirnar sem keyptar hafi verið séu lóðir í A sem sóknaraðili eigi enn þann dag í dag. Krafa sóknaraðila sé því ósanngjörn og óeðlileg, enda myndi hann ef fallist yrði á hana, hafa í för með sér að sóknaraðili myndi auðgast á kostnað bankans, þar sem fjármunirnir hafi sannanlega verið nýttir til að kaupa lóðir sem sóknaraðili eigi enn í dag og geti hagnast af sölunni síðar.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili haldi því fram að varnaraðili hafi ekki haft fullnægjandi heimild til að framkvæma umræddar færslur af myntvultureikningi sóknaraðila, dags. 28. nóvember 2007 og 22. janúar 2008. Varnaraðili mótmælir framangreindri málsástæðu sem rangri. Sóknaraðili hafi samið við F um fjármögnun á kaupunum líkt og hluti þeirra aðila sem keypt hafi lóðir á Bretlandi af B. Fjármögnunin hafi falið í sér að stofnaður hafi verið myntvultureikningur sem nýttur hafi verið til yfirfærslu vegna greiðslu á lóðunum. Sóknaraðili hafi stofnað slíkan reikning þann 16. nóvember 2007 og hafi hann fengið númerið X. Jafnframt hafi sóknaraðili óskað eftir yfirdrætti á reikninginn að fjárhæð GBP 15.009 til lóðakaupanna. Hafi yfirdrátturinn átt að gilda frá 12. nóvember 2007 til 1. desember 2008. Lánsbeiðnin hafi verið beint tengd lóðakaupunum þar sem umsókninni um lánið

hafi fylgt framangreind yfirlýsing G um staðfestingu á að lánið yrði notað til lóðakaupanna í Bretlandi. Varnaraðili hafi því verið í góðri trú þegar hann hafi fært til ádráttar á reikningi sóknaraðila fyrir kaupum á lóðinni og greitt hluta kaupverðsins til B. Máli sínu til stuðnings vísar varnaraðili til lánsúmsóknar sóknaraðila, sjálfskuldarábyrgðar G og tölvupóstsamskipta milli sóknaraðila og umboðsmanns viðskiptavina varnaraðila. Auk þess vísar bankinn til undirritaðrar yfirlýsingar sóknaraðila sem ábyrgðarmanns fyrir G vegna lánveitingar til kaupa á lóð á Bretlandi.

Varnaraðili vísar til þess að sóknaraðili haldi því jafnframt fram að ákveðin viðurkenning á öryggi fjárfestingarinnar hafi falist í því að F byði upp á möguleika á fjármögnun til kaupa á lóðunum í A. Varnaraðili mótmælir þessari málsástæðu sóknaraðila sem rangri enda hafi varnaraðili óskað eftir tryggingu fyrir lánveitingunni í formi sjálfskuldarábyrgðar og hafi aldrei gefið sóknaraðila yfirlýsingar eða aðrar upplýsingar í þeim tilgangi að auka trúverðugleika fjárfestingarinnar.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili haldi því fram að hann hafi ekki verið ákveðinn með hvaða hætti hann kæmi til með að fjármagna lóðarkaupin, ef til þeirra kæmi, þegar hann hafi sótt um myntvultureikning hjá varnaraðila. Varnaraðili mótmælir þessari málsástæðu sóknaraðila og bendir á að í lánsbeiðni hans komi skýrt fram að óskað væri eftir lánveitingu vegna Plot 1-32 sem sé tilvísun til lóðar í A. Auk þess hafi sambýliskona sóknaraðila gengist í sjálfskuldarábyrgð fyrir láninu og undirritað yfirlýsingu þess efnis að hún væri meðvituð um að lánið væri veitt til skamms tíma vegna lóðakaupa á Bretlandi. Sóknaraðili hafi undirritað sambærilega yfirlýsingu vegna láns sem sambýliskona hans hafi tekið sömuleiðis vegna lóðakaupa í Bretlandi. Auk þess vísi bankinn til samskipta milli sóknaraðila og umboðsmanns viðskiptavina varnaraðila.

Varnaraðili bendir á að því sé haldið fram í kvörtun sóknaraðila að honum hafi aldrei borist tilkynningar um millifærslur á myntvultureikningnum né yfirlit yfir stöðu reikningsins. Varnaraðili mótmælir þeirri málsástæðu sóknaraðila sem rangri. Um tilkynningar til sóknaraðila um millifærslurnar vísar bankinn til reikningsyfirlita þar sem finna megi yfirlit yfir stofnun myntvultureiknings og stöðu reikningsins eftir ádrátt. Í tilkynningunni sé tekið fram að ef sóknaraðili hafi athugasemdir við tilkynninguna beri honum að koma þeim á framfæri við bankann innan 20 daga frá afhendingu tilkynningarinnar. Sóknaraðili hafi ekki haft samband við bankann fyrr en fjórum árum seinna, í byrjun árs 2011. Hafi hann fyrst gert þær athugasemdir að varnaraðili hafi ekki haft heimild til millifærslu af reikningnum í júní 2013. Sóknaraðili hafi fengið yfirlit yfir myntvultureikninginn sent mánaðarlega frá nóvember 2007 til apríl 2011, en eftir það hafi tilkynningar borist í heimabanka sóknaraðila. Óski úrskurðarnefnd eftir afriti af öllum tilkynningum til sóknaraðila á þessu tímabili muni varnaraðili að sjálfsögðu verða við þeirri beiðni.

Varnaraðili vísar til þess að sóknaraðili haldi því fram að umboðsmaður viðskiptavina hafi viðurkennt að um formgalla væri að ræða á ádrætti af myntvultureikningi sóknaraðila. Sóknaraðili hafi ekki fært sönnur fyrir því önnur en samskipti milli sóknaraðila og umboðsmanns en þar megi hvergi finna viðurkenningu þess efnis.

Bendir varnaraðili á að sóknaraðili haldi því fram að niðurfelling láns hans til kaupa á umþrætti lóð geti ekki leitt til auðgunar hans á kostnað varnaraðila og færi fyrir því þau rök að annars vegar hafi millifærslan verið framkvæmd í heimildarleysi af hálfu bankans og hins vegar að verðmæti lóðarinnar sé í dag margfalt minna en það hafi verið á þeim tíma er kaupin hafi átt sér stað. Fyrra atriðinu hafi verið svarað að framan. Varðandi seinna atriðið bendir varnaraðili á að aðkoma hans hafi eingöngu

verið að lána sóknaraðila fyrir kaupum á lóðinni og hafi bankinn ekki verið aðili að kaupsamningnum eða verkefni D um sölu á lóðunum. Hvort fjárfesting sóknaraðila hafi aukist eða falli í verði hafi ekki áhrif á fjárhæð lánveitingarinnar og beri varnaraðila ekki að bera tap sóknaraðila af samningum hans við þriðja aðila. Vísar varnaraðili til almennra reglna samningaréttar og kröfuréttar um skuldbindingargildi lánsammansins þar um og skyldu sóknaraðila til að standa við gerða samninga.

Varnaraðili byggir á því að fyrir liggi að sóknaraðili hafi fengið umrædda yfirdráttarheimild í breskum pundum í því skyni að greiða fyrir lóðina AA á Bretlandi. Sóknaraðili hafi gert ráð fyrir að byggingarleyfi yrði gefið út á umrædda lóð og að hagnaður vegna lóðarinnar gæti orðið umtalsverður. Þegar sóknaraðila hafi orðið ljóst að ekki myndi koma til þess að byggingarleyfi yrði veitt vegna lóðarinnar hafi hann óskað eftir liðsinni varnaraðila við að draga viðeigandi aðila til ábyrgðar. Þegar varnaraðili hafi ekki viljað verða við þeirri ósk hafi sóknaraðili brugðið á það ráð að mótmæla því að hann hafi heimilað umræddar millifærslur af myntvultureikningi sínum.

Varnaraðili telur að með vísan til alls framangreinds beri að hafna öllum kröfum sóknaraðila. Varnaraðili telur að verði úrskurðarnefndin við aðalkröfu eða eftir atvikum varakröfum sóknaraðila verði um ólögmeta auðgun af hálfu sóknaraðila að ræða. Yfirdráttarheimild sóknaraðila hafi enda verið nýtt til að kaupa umrædda lóð sem sé enn þann dag í dag í eigu sóknaraðila. Sóknaraðili stæði þá uppi með eign án þess að hafa greitt fyrir hana að fullu. Í vara- og þrautavarakröfu fari sóknaraðili fram á úrskurð um að millifærslur af myntvultureikningi hans séu ógildar og óskuldbindandi og að yfirdrátturinn verði felldur niður gegn afsali lóðarinnar til varnaraðila. Telur varnaraðili sóknaraðila með því viðurkenna að um ólögmeta auðgun yrði að ræða ef farið yrði fram á úrskurð um ógildi millifærslunnar án afsals eignarinnar til bankans. Að lokum telur varnaraðili úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki ekki hafa lagaheimild til að úrskurða þess efnis að sóknaraðili ráðstafi bankanum eign sinni gegn niðurfellingu skuldbindinga hans. Að því virtu telur varnaraðili að vísa verði frá vara- og þrautavarakröfum sóknaraðila.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að framkvæmd varnaraðila á millifærslum af myntvultureikningi sóknaraðila nr. X.

Varnaraðili framkvæmdi millifærslu út af myntvultureikningi sóknaraðila nr. X, að fjárhæð GBP 11.000 þann 28. nóvember og að fjárhæð GBP 2.750 þann 22. janúar 2008. Ekki liggja fyrir nein gögn um að sóknaraðili hafi veitt varnaraðila afdráttarlausu heimild til millifærslunnar. Þá verður niðurstaða málsins ekki byggð á einhliða yfirlýsingum varnaraðila um að hann hafi sent sóknaraðila reikningsyfirlit vegna tímabilsins 22. nóvember 2007 til 31. desember 2007, þar sem fram kom að millifærð hefðu verið GBP 11.000 af reikningi sóknaraðila inn á reikning B og tiltekið að gera þyrfti athugasemdir innan 20 daga frá viðtöku yfirlitsins, annars teldist reikningurinn réttur.

Hvað sem líður útsendingu yfirlitanna virðast gögn málsins bera skýrlega með sér að sóknaraðila mátti vera ljóst að umræddar greiðslur hefðu verið inntar af hendi fljótlega eftir að þær voru greiddar út. Heildarskoðun á þeim skjölum sem lögð hafa verið fram leiðir í ljós að um var að ræða viðskipti þar sem sóknaraðili og þáverandi sambýliskona hans festu kaup á umræddum lóðum og gengu um leið frá fjármögnun

þeirra með því að sækja um yfirdráttarlán á myntvultureikningi í breskum pundum. Hefur sóknaraðili ekki gert sennilegt að neitt annað hafi fyrir honum vakað en að greiðslan fyrir lóðirnar rynni af reikningi hans. Þá hefur hann alls enga tilraun gert til að útskýra hvernig hann hélt að á því gæti staðið að hann hefði orðið eigandi lóðanna án þess að greitt hefði verið fyrir þær.

Af gögnum málsins verður einnig ráðið að sóknaraðili hafði fyrst samband við varnaraðila vegna áhyggna sinna af umræddum viðskiptum með lóðir í A, Englandi, í upphafi árs 2011. Þá fór hann þess á leit við varnaraðila að bankinn aðstoðaði hann við að draga þá til ábyrgðar sem líklega væru að hafa bankann og viðskiptavinum hans að ginningarfíflum og reynt yrði að endurheimta það fé sem líklega væri að renna viðskiptavinum bankans úr greipum og hugsanlega bankanum að einhverju leyti líka. Í erindi sóknaraðila var ekki minnst á að millifærslur varnaraðila af myntvultureikningi sóknaraðila hefðu verið bankanum óheimilar. Í svari varnaraðila, dags. 6. júní 2011, var tekið fram að millifærslurnar hefðu verið skoðaðar en lögmenn bankans litu svo á að ekki væri um verulegan formgalla að ræða á málinu. Af gögnum málsins verður ráðið að sóknaraðili virðist ekki hafa gert athugasemdir við niðurstöðu varnaraðila varðandi millifærslurnar fyrr en 27. nóvember 2013. Sýndi hann þannig af sér mikið og óvenjulegt tómlæti, ef vilji hans stóð ekki til þess að umræddar millifærslur af reikningnum væru framkvæmdar.

Með vísan til alls framangreinds, þess að sóknaraðili gerði engar athugasemdir við úttekt varnaraðila fyrr en í fyrsta lagi í byrjun árs 2011 og þess að hann hreyfði engum andmælum við afstöðu varnaraðila vegna úttektar bankans af myntvultureikningnum fyrr en 27. nóvember 2013, verður að hafna kröfu sóknaraðila, enda virðast úttektirnar hafa verið gerðar með vilja sóknaraðila en sóknaraðili eignaðist með úttektunum lóð AA, Englandi, skv. kaupsamningi, dags. 18. október 2007. Með sömu rökum er öllum kröfum sóknaraðila hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 14. nóvember 2014.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason